

Senast reviderat: 2024-04-04

Dokumentet gäller för: Läkare, sjuksköterskor, undersköterskor och administrativ personal inom Rehabiliteringsmedicin, verksamhetsområde Neurosjukvård, Område 6

Innehållsansvarig: David Krabbe, psykolog

Granskare: Katja Virtanen, undersköterska, Elisabeth Åkerlund, sektionschef rehabiliteringsmedicin, Jenny Wennerström, kurator, Malin Johansson, kurator

Barn som närstående, Rehabiliteringsmedicin

Syfte

Att uppmärksamma barns behov och tydliggöra den situation barnet befinner sig i vid närståendes sjukdom/skada för att motverka framtida ohälsa hos barnet.

Arbetsbeskrivning

Inledning:

Hälso- och sjukvården har särskilda skyldigheter i fråga om barn. Enligt 5 kap. 7 § i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ska hälso- och sjukvården särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med

- har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning,
- har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada,
- har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar, eller
- utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.

Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. Lagen innebär ett förtydligande av barnets rättigheter och bidrar till att synliggöra dessa och skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet och på så vis verka för att barnets bästa kommer i främsta rummet.

Med barn avses personer upp till 18 år. Inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset finns riktlinjer framtagna för att möta barns och ungdomars behov av omvårdnad, trygghet, information, råd och stöd inom vuxenvården i samband med att en närstående vuxen har drabbats av en allvarlig sjukdom, skada eller död.

Riktlinjerna skall ge stöd och vägledning för vårdpersonal i det dagliga vårdarbetet och ligga till grund för utarbetande av lokala handlingsplaner på olika enheter inom SU. För mer information se ”*SU rutin – Barn som anhöriga enligt kap. 5 § 7 i Hälso- och sjukvårdslagen*” på SU:s intranät (under *Vård / Kvalitet och patientsäkerhet / Etik / Barns rätt som anhöriga*). Rehabiliteringsmedicin har utifrån dessa riktlinjer utformat rutiner för att uppmärksamma de barn vars närstående är inskrivna på Rehabiliteringsmedicin.

Inom Slutenvården:

I samband med att en patient skrivs in på Ryggmargsskadeavdelning Sahlgrenska eller avd. 623 Högsbo efterfrågas information om familjesituationen av inskrivande läkare med syfte att uppmärksamma om det finns minderåriga barn i familjen och om det finns någon akut oro för barnen. Vid ankomstsamtal med sjuksköterskan ska **Barn- och familjeformuläret** användas och uppgifter om minderåriga barn journalföras i patientbakgrund (Formuläret finns i Regional medicinsk riktlinje ”*Barn som anhöriga*” som kan nås genom länk i ”*SU rutin – Barn som anhöriga enligt kap. 5 § 7 i Hälso- och sjukvårdslagen*”). Formuläret lämnas sedan till kurator som träffar patienten för en kartläggning av familjesituationen. Patient och närstående skall erbjudas kontakt med kurator och/eller psykolog i teamet.

När det finns närstående barn och ungdom lämnas skriftlig information ut av barnrättsombuden eller kurator på Ryggmargsskadeavdelning Sahlgrenska eller avd. 623 Högsbo. Här ges en kort beskrivning om sådant som kan vara viktigt ur närstående barn/ungdomsperspektiv. Barnrättsombudet och övrig personal på avdelningarna uppmärksammar barn/ungdomsperspektivet i sitt arbete och verkar för att barn/ungdomar känner sig välkomna på avdelningarna. På avdelningarna finns också lek- och spelhörna. Barn och ungdomar ska ges möjlighet till att närvara vid träningar samt att få information om sjukdomen. På avd. 623 ska anhörigsamtal med läkare och psykolog/kurator erbjudas alla patienter med minderåriga barn. Detta samtal ska anpassas utefter barnets ålder.

Kuratorn i teamet kartlägger, tillsammans med patient eller annan närstående, barnens situation och kartlägger vid behov nätverket kring barnet. Om behov av stödkontakt föreligger kontaktas, med förmyndarens godkännande, skola, förskola och/eller Barn och ungdomspsykiatri (BUP). Samtalskontakt kan även erbjudas av kurator och/eller psykolog i teamet.

Vid misstanke om att ett barn eller ungdom (under 18 år) far illa eller riskerar att fara illa är det enligt lag vår skyldighet att anmäla detta till Socialtjänsten enligt SoL (Socialtjänstlagen) kapitel 14, § 1 (2001:453) för att barnet skall få stöd och hjälp i sin situation. För ytterligare information var god se ”*Barn som far illa*” på SU:s intranät under *Vård / Kvalitet och patientsäkerhet / Etik*. Det går bra att kontakta kurator på avdelningarna vid osäkerhet kring tillvägagångssätt.

Inom Öppenvård, Poliomottagningen och Parkinsonmottagningen:

I samband med inskrivning på Rehabiliteringsmedicins öppenvårdsmottagningar gör teamet en kartläggning av patientens familjesituation och uppmärksammar om det finns minderåriga barn i familjen. Vid behov kontaktas kurator och/eller psykolog som i sådana fall arbetar efter samma riktlinjer som finns inom slutenvården på Rehabiliteringsmedicin.